

Nota van inlichtingen 1

Raamovereenkomst Strategische ICT-partner doorontwikkeling, onderhoud en beheer, incl. ondersteuning

12 januari 2023

Bijgaand treft u de Nota van inlichtingen 1 inzake de aanbesteding 'Raamovereenkomst Strategische ICT-partner doorontwikkeling, onderhoud en beheer, incl. ondersteuning Nationale Milieudatabase' van Stichting Nationale Milieudatabase. Er is nog één mogelijkheid voorzien in de planning om vragen te stellen. Vragen die voor 17 januari, einde dag, worden in ieder geval nog beantwoord. Vragen die na die datum worden gesteld, worden in principe *niet* meer beantwoord. Er is één bijlage bijgevoegd bij de Nota van inlichtingen: de verwerkersovereenkomst die van toepassing is ('Bijlage NVI1_Model_Verwerkersovereenkomst_ARBIT_2022_sept_2022_vDef').

Opmerking vooraf: in de Aanbestedingsstukken is per abuis melding gemaakt van een "Progress SQL database". Dit is niet juist. "Progress SQL" moet overal gelezen worden als "PostgreSQL".

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
1.	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, p. 3	De huidige polis van inschrijver biedt nog niet de juiste dekking. Gaat Opdrachtgever ermee akkoord dat Inschrijver deze polis afsluit zodra de opdracht gegund is? Een aangevraagde offerte wordt als bewijs toegevoegd.	Ja, dit is ook akkoord. Ondertekening van de Overeenkomst vindt in dat geval pas plaats nadat nader bewijs is overgelegd door aspirant-Opdrachtnemer van het daadwerkelijk zijn afgesloten van een verzekering die aan de geschiktheidseis voldoet.
2.	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, p. 3	"CV's waaruit blijkt dat wordt beschikt over..."/"...van meerdere Progress SQL databases": Bedoelt Aanbestedende dienst PostgreSQL?	Ja, dank voor deze attentie. Dit is een repeterende omissie in de Aanbestedingsstukken. Overal waar "Progress SQL" is vermeld, moet "PostgreSQL" worden gelezen.
3.	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, p. 3	"Informatie waaruit blijkt dat Inschrijver..."/"... aanwezig kan zijn om bijvoorbeeld de server te rebooten en updates te installeren": Op pagina 14 geeft de Aanbestedende dienst aan dat zij servers in eigen beheer heeft. Wenst de Aanbestedende dienst dat Inschrijver dit beheer en daarbij gemoeide contracten overneemt? Staan deze contracten fysieke toegang door derden tot het serverpark toe?	De stichting blijft verantwoordelijk voor de organisatie (inkoop, contracten, betaling etc.) van de noodzakelijke hardware. Het technisch beheer van de servers wordt de verantwoordelijkheid van de te contracteren Opdrachtnemer. Voor fysiek technisch beheer is na overleg met NMD toegang door de te contracteren Opdrachtnemer toegestaan. Na aanmelding en in overleg is dit dus geen probleem.
4.	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, p. 6/7	Wat is het verschil tussen Correctief Onderhoud en Onderhoud?	"Correctief onderhoud" is een specifieke subcategorie binnen "Onderhoud". Een andere subcategorie binnen "Onderhoud" is "Preventief Onderhoud". Globaal gesteld kan "Preventief Onderhoud" worden gezien als het nemen van (periodieke) maatregelen om Storingen en andere problemen te voorkomen en Correctief Onderhoud als maatregelen achteraf, om de Storing zo snel mogelijk te verhelpen. Precieze invulling is aan Inschrijvers. De Aanbestedende dienst heeft waar mogelijk het begrippenkader van de ARBIT-2022 gevolgd, ook hier.

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
5.	Inhoud	Aanbestedingsleidraad, p. 6/7	Definitie 'Onderhoud' bevat 'verbeteren van de functie van de NMD'; De definitie 'Onderhoud' wordt niet aangesproken in 2.5A noch 2.5B. Inschrijver verwacht dat het 'verbeteren van de functie van de NMD' valt onder 'changes'. Komt dit overeen met de verwachting van Aanbestedende dienst?	Wij zijn het met vragensteller eens dat "het verbeteren van de functie" in de definitie van "Onderhoud" voor verwarring kan zorgen in relatie tot <i>changes</i>, die duidelijk een aparte categorie zijn en niet als 'Onderhoud' worden gezien maar als doorontwikkeling binnen deze aanbesteding. Tegelijkertijd is in zekere zin ook Correctief en Preventief onderhoud gericht op het verbeteren van de functie, namelijk door Storingen te verhelpen respectievelijk voorkomen. Om het begrippenkader scherper te krijgen op dit punt, wordt een nieuwe definitie "Doorontwikkeling" toegevoegd en wel als volgt: Doorontwikkeling Het ontwikkelen van in overwegende mate nieuwe en/of verbeterde functionaliteiten van de NMD. Elke keer dat sprake is van een Doorontwikkeling, is sprake van een <i>change</i>. <i>Changes</i> vinden uitsluitend plaats op basis van een Nadere opdracht, in opdracht van Opdrachtgever. Overall in de tekst waar "doorontwikkeling" staat vermeld en doorontwikkeling hier logischerwijs bedoeld is als doorontwikkeling in de zin van deze nieuwe definitie, moet "Doorontwikkeling", met een beginhoofdletter worden gelezen.
6.		Aanbestedingsleidraad, p. 7	Definitie 'Ondersteuning' bevat referentie aan term 'Ondersteuning'. Kan Aanbestedende dienst deze definitie volledig definiëren?	In algemene zin is geen betere definitie te geven, wel enige duiding. Voor sommige ICT-vraagstukken heeft de NMD advies nodig wat de best te volgen route is in het ICT-landschap. Bijvoorbeeld als NMD een nieuwe processen database invoert kan Opdrachtnemer aangeven of dit Storingen kan veroorzaken op de NMD. Tevens heeft de Aanbestedende dienst klanten die soms ook extra ondersteuning nodig hebben om de geleverde data goed te implementeren. Het kan bijvoorbeeld zijn dat NMD ondersteuning op dit vlak vraagt. De Aanbestedende dienst beseft dat dit begrip niet geheel vastomlijnd is, daarom mogen werkzaamheden in deze categorie vaak per saldo ook op nacalculatiebasis plaatsvinden. Inschrijvers kunnen hun potentiële toegevoegde waarde op dit punt kenbaar maken in hun Inschrijving, onder met name Onderdeel 1 binnen het subgunningscriterium Kwaliteit (par. 5.2.3 Aanbestedingsleidraad).

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
7.		Aanbestedingsleidraad, p. 7	In definitie 'Ondersteuning' staat 'advies [...] in de breedste zin met betrekking tot het gebruik [...] inclusief het bieden van relevant materiedeskundigheid' a) Verlangt Aanbestedende dienst van Opdrachtnemer dat advies gegeven wordt over inhoudelijk gebruik van de applicatie inclusief bouwkundig en milieukundig advies? b) Verlangt Aanbestedende dienst van Opdrachtnemer dat direct geleverd wordt aan de eindgebruiker van de applicatie (zijn een LCA Uitvoerder)	a) Nee, in die zin dat het niet de rol is van de Opdrachtnemer om hierover te adviseren, hiervoor zijn separate LCA-experts. Wel is het nodig voor een effectieve uitvoering van de opdracht, dat de nu te contracteren Opdrachtnemer de taal van deze LCA-experts spreekt, en hiervoor is enige materiedeskundigheid wel vereist. Het gaat dus om het spreken van de taal, en het kunnen 'levelen' met de materiedeskundige. Gezien het zeer specifieke werkveld wordt hier in de aanbesteding expliciet aandacht aan besteed. Dit betekent dus overigens niet dat Inschrijvers zelf de absolute topexperts op het gebied van LCA hoeven te zijn. Zo moet ook kerncompetentie 4 worden gelezen: ervaring met de materie en de taal mee kunnen spreken. b) Niet zozeer geleverd, maar wel mee samengewerkt.
8.		Aanbestedingsleidraad, p. 11	"De database draait straks op Progress SQL" → Juiste schrijfwijze is 'PostgreSQL'	Nogmaals dank voor de attentie. Zie opmerking vooraf en vraag en antwoord 2.
9.		Aanbestedingsleidraad, p. 11	"schil rond de database te programmeren, is ook een opensourcetaal: Diablo III (beter bekend als D3). " -> Moet dit niet '(Python) Django Framework' zijn.? Het betreft een 'Open Source Framework'.	Ja, dit is juist.
10.		Aanbestedingsleidraad, p. 12, sub 4	De Aanbestedende schrijft 'dat er sprake blijft van een opensource-oplossing'. Uit de Aanbestedingsleidraad valt aan te nemen dat 'de geest' voor de afspraak vooral het voorkomen van een vendor lock-in is (zie ook pagina 11). Opensource is echter een multi-interpretabel/ruim begrip dat in praktijk gepaard gaat met veel rechten, plichten en licentie-voorwaarden ('Apache License', 'BSD License', 'GPL', 'MIT' etc.). Kan de Aanbestedende dienst toelichten hoe ruim zij het begrip 'opensource-oplossing' wil hanteren zodat Inschrijver duidelijk weet waaraan zich te conformeren. Enkele subvragen: a) Wil de Aanbestedende dienst de Open Source Definition (OSD, https://opensource.org/osd) hanteren? b) Wil de Aanbestedende dienst een bestaande Open Source Licentie gebruiken (zie bijvoorbeeld https://opensource.org/licenses)? Zo ja: welke? c) De Aanbestedingsleidraad bevat de tekst "broncode [...] die door anderen wel gebruikt mag worden maar niet aangepast". Bedoelt de Aanbestedende dienst dat, gedurende de looptijd van het	Dank voor deze vraag. Wij herkennen inderdaad de complexiteit van het afbakenen van het begrip "open source". Daarom is zoveel mogelijk gekozen voor een <i>functionele</i> benadering, waarbij het doel centraal staat. Hiervoor kunnen de eisen 31 tot en met 37 in de Conformiteitenlijst als maatstaf worden genomen, in het bijzonder de eisen 31, 35 en 36: als hier effectief, hier moet het resultaat van de dienstverlening effectief aan voldoen. Met deze duiding worden hieronder de verschillende subvragen beantwoord. Indien Inschrijvers op een andere manier het doel effectief willen/kunnen bereiken, dan wordt dit echter niet uitgesloten door de Aanbestedende dienst. Inschrijvers kunnen eventuele vervolg- of toetsvragen op dit punt voorleggen in de tweede vragenronde, al dan niet bij wijze van individuele vraag. a) Ja, tenzij antwoord op andere vragen zich daartegen verzet c.q. afwijkend is. b) De Aanbestedende dienst wil gebruikmaken van software(licenties) die in de Linux-wereld gebruikelijk zijn, voor zover licenties echt nodig zijn. Periodieke (jaarlijks) terugkerende licentiekosten of kosten anderszins zijn niet toegestaan.

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
			contract met Opdrachtnemer, andere partijen geen aanpassingen mogen maken in de repository zelf? Nb. Het verbieden van aanpassingen aan broncode (bij wijze van her-distributie) is niet mogelijk conform OSD d) De OSD schrijft voor dat het distributie van de software (dus niet zo zeer de broncode, maar echt de bruikbare software) ook betekent dat broncode geleverd moet (kunnen) worden. Betekent dit dat Aanbestedende dienst ook wenst dat alle gebruikers van NMD-software het recht moeten krijgen om de broncode in te zien en het recht moeten krijgen hierop voort te bouwen e) Indien bovenstaande vraag gewenst is, betekent dit dan ook dat de Instrumenthouders het recht krijgen om deze software te downloaden, ook al is dit op dit moment expliciet niet toegestaan? Nb. Artikel 5 en 6 van OSD verbieden om partijen uit te sluiten van het gebruik van de software, dus impliciet betekent dit ook dat inzage en gebruik van broncode niet kan worden uitgesloten	c) Ja, dit is juist. d) Het doel van de gestelde rondom open source is dat de medewerkers van NMD in overleg met de ontwikkel- en/of beheerpartij, dat wil zeggen de nu gecontracteerde partij maar ook eventuele opvolgers hiervan, voor het geval er onverwacht iets gebeurt met de programmeurs en/of de overeenkomst bestaande overeenkomst beëindigd. Een dergelijke gebeurtenis mag de continuïteit van de NMD niet bedreigen, en daarom moet het voor de NMD altijd mogelijk zijn de code te verbeteren en door te ontwikkelen en hiervoor moeten ook derden kunnen worden ingeschakeld. De NMD is niet voornemens andere (commerciële) activiteiten met de code te ontplooiën, anders dan activiteiten die in lijn liggen met de taken van de NMD. e) Nee, de Instrumenthouders zullen geen recht krijgen om de software binnen te halen. Zie ook d).
11.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A1: In de Aanbestedingsleidraad staat dat Aanbestedende dienst servers in eigen beheer heeft (Pagina 4). a) Wordt het onderhoud van hardware en het onderhoud van het Operating System al verzorgd door een partij? b) Moet dit contract worden overgenomen? c) Moet een nieuw contract gesloten worden met een door Inschrijver te kiezen partij? d) Blijft het bestaande contract met een andere partij lopen, tot waar verzorgen zij het onderhoud?	a) Ja. b) Nee, het contract blijft staan op naam van de NMD. c) Nee, zie b) d) Ja, deze partij verzorgt het onderhoud op de applicatielaag. Zie ook vraag en antwoord 3. en 10. Indien vanuit het technisch beheer geconstateerd wordt dat er iets mis is met de applicatielaag, dient de nu gecontracteerde opdrachtnemer dit namens stichting NMD te melden bij de contractant voor de hardware + OS en bij de stichting.
12.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A3: Deze zin loopt niet lekker waardoor Inschrijver deze zin niet eenduidig kan interpreteren. Suggesties: "Structurele Ondersteuning (support aan en communicatie met) de Opdrachtgever op strategisch, tactisch en operationeel niveau."	Op zich akkoord, al ziet de Aanbestedende dienst de communicatie op verschillende niveaus duidelijk breder dan alleen in het kader van Ondersteuning.
13.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A3: "Structurele Ondersteuning" wordt geschreven als 'Definitie', maar komt niet voor in de definitielijst.	Zie definitie Ondersteuning. "Structurele" is met een beginhoofdletter, vanwege de start van een nieuwe zin.
14.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A3: "Inclusief een servicedesk en ticketingsysteem" – Wenst de Aanbestedende dienst dat Inschrijver een ticketingsysteem verzorgd of dat de Inschrijver gebruik maakt van de aanwezige ticketingsystemen?	De Aanbestedende dienst wenst dat Inschrijver/Opdrachtnemer het ticketing systeem verzorgt. Er hoeft geen gebruik gemaakt te worden van bestaande systemen van Opdrachtgever.
15.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A3: Zijn de bedoelde ticketingsystemen ODOO, GitHub en Teams?	Ja, bijvoorbeeld – al is invulling aan Inschrijver.

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
16.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A3: De definitie van 'Ondersteuning' op pagina 7 geeft geen restrictie aangaande de partijen aan wie Inschrijver ondersteuning levert. In A3 wordt (gegeven interpretatie van Inschrijver juist is) de beperking aangebracht tot ondersteuning "aan Opdrachtgever". Wil de Opdrachtgever dat Inschrijver ook ondersteuning levert aan andere partijen zoals bijvoorbeeld Instrumenthouders. Als dit het geval is, dan graag een lijst toevoegen van partijen/groepen aan wie Structurele Ondersteuning geleverd wordt. In dat geval zie Inschrijver hier ook graag een duidelijkere definitie van 'breedste zin', waarbij met name wordt ingegaan of ook support geleverd wordt aan eindgebruikers bij het gebruik van de applicatie en bij inhoudelijke vraagstukken	Vooralsnog kan Inschrijver uitgaan van medewerkers NMD en daarnaast van de specifieke activiteiten vermeld onder 5. en 6. in par. 2.5. Na gunning zal een lijst met contactpersonen van gevalideerde Instrumenthouders worden verstrekt, ook van de overleggen en wat daarvan verwacht wordt. De Aanbestedende dienst wil nadrukkelijk niet dat de hele wereld de gehele wereld ondersteunt op kosten van de Aanbestedende dienst en zal hier in randvoorwaardelijke zin regie op voeren en kaders aanstellen.
17.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A4.3 Wat bedoelt Aanbestedende dienst met Gebruikersbeheer?	Gebruikers aanmaken die rechten bezitten om scripts uit te voeren.
18.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A5. Zover Inschrijver nu weet is het delen van Voorbeeldcode aan Instrumenthouders op dit moment niet toegestaan. Zal dit later wel het geval zijn?	Wij verwachten in de toekomst dat dit het geval kan zijn. Opdrachtgever zal hier nader over communiceren met Opdrachtnemer zodra dit is toegestaan.
19.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A6. Deze zin loopt niet lekker. "Het bijwonen en actief deelnemen aan overleggen met Instrumenthouders en LCA-invoerders of bouwkundig technisch milieukundige vraagstukken (rekenregels) " a) Klopt de interpretatie van Inschrijver dat hier wordt bedoeld: ▪ Het bijwonen en actief deelnemen aan overleggen met Instrumenthouders, LCA-invoerders, bouwkundigen en milieukundigen waarbij technisch inhoudelijke vraagstukken worden besproken (zoals de rekenregels)? b) Wordt van de Inschrijver verwacht dat deze de onderwerpen begrijpt en actief kan meedenken om zo IT-technisch advies te leveren, of wordt van Inschrijver ook verwacht dat bouwkundig-en/of milieukundig advies geleverd wordt?	a) Ja. b) Zie vraag en antwoord 7 a).
20.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	Punt 6: er wordt gesproken over het bijwonen van overleggen. Kan Opdrachtgever aangeven hoe ver van tevoren deze overleggen ingepland worden?	Wij streven erna om ruim van tevoren (minimaal twee weken van te voren) dit soort overleggen in te plannen. Een en ander zal tijdens de implementatie nader worden besproken.
21.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	Punt 6: Inschrijver gaat ervanuit dat de reistijd naar een externe locatie ook mag worden doorbelast? Is dit juist?	Akkoord.

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
22.		Aanbestedingsleidraad, p. 13	A8. Bedoelt Aanbestedende dienst met 'relevante ontwikkelingen in het werkveld' hier het IT-werkveld of ook het gehele Milieukundige werkveld (dus bijvoorbeeld ook de introductie van nieuwe wetgeving waardoor rekenregels aangepast moeten worden).	In ieder geval in het IT-werkveld, maar breder is een pre. Van Inschrijver wordt verwacht dat hij niet alleen kan programmeren, maar bij uitstek ook meedenkt in en adviseert over toekomstige ontwikkelingen in de bredere context van de Nationale Milieudatabase. Inschrijvers kunnen zich op dit punt onderscheiden binnen Onderdeel 1 van het subgunningscriterium Kwaliteit (par. 5.2.3) waarbij onder meer wordt gevraagd: "De toegevoegde waarde die Inschrijver kan leveren voor deze specifieke Opdracht, rekening houdend met de specifieke omgeving waarin deze moet worden uitgevoerd, mede gelet op nu uitgevraagde scope en de mogelijke toekomstige ontwikkelingen in en rondom het NMD-stelsel en de kennis en competenties die Inschrijver in aansluiting daarop beschikbaar kan stellen".
23.		Aanbestedingsleidraad, p. 15	2.6 Omvang van de opdracht: "Opdrachtnemer is verplicht om alle diensten die onder de scope vallen aan de Aanbestedende dienst te leveren als de Aanbestedende dienst dit binnen wenst". Wat bedoelt Opdrachtgever met deze zin? Het woord 'binnen' lijkt hier niet te horen.	Juist. Het woord "binnen" vervalt.
24.		Aanbestedingsleidraad, p. 16	2.9 Er wordt gerefereerd naar een verwerkersovereenkomst. Inschrijver heeft deze overeenkomst niet kunnen vinden. Kan opdrachtgever deze verstrekken?	De model-verwerkersovereenkomst is bij deze Nota van inlichtingen gevoegd. De Aanbestedende dienst hanteert de standaard overeenkomst van de Rijksoverheid. Na gunning wordt de model-verwerkersovereenkomst in samenspraak verder ingevuld.
25.		Aanbestedingsleidraad, p. 21	Bij het vermoeden van een abnormaal lage inschrijving kan de Aanbestedende dienst indien de.." Zin klopt niet. Wat is de juiste zin?	Hieronder een – hopelijk - duidelijkere variant: "Bij het vermoeden van een abnormaal lage inschrijving kan de Aanbestedende dienst om een verduidelijking vragen. Het gaat dan om situaties waarin de Aanbestedende dienst vermoedt dat de Opdracht tegen de aangeboden prijzen onuitvoerbaar is of de aangeboden prijzen anderszins onrealistisch overkomen. Als een Inschrijver gevraagd wordt om een dergelijke verduidelijking te geven, dan zal de Aanbestedende dienst hierbij ook een termijn vermelden. Inschrijver dient de verduidelijking binnen deze termijn aan te leveren."
26.		Aanbestedingsleidraad, p. 21	"Van dit Onderhoud kan een gespreksverslag". Hier wordt Onderhoud geschreven als verwijzing naar de definitie 'Onderhoud' (aan software en server) terwijl hier 'onderhoud' als in 'overleg' bedoeld wordt?	Dit is juist. Verwezen wordt hier naar de mondelinge toelichting/het gesprek hierover.

Nr.	Categorie	Verwijzing	Vraag	Antwoord
27.		Aanbestedingsleidraad, p. 28	Punt 1: Bedoelt Aanbestedende dienst met 'database op een opensourceplatform' een 'open source database zoals bijvoorbeeld PostgreSQL' of wordt hier bedoeld 'een database die gebruikt wordt door een platform dat opensource is'?	Ja, NMD wil niet de database verhuizen naar een ander type database platform bijvoorbeeld Oracle.
28.		Aanbestedingsleidraad, p. 29	4.4.2.2: Voorstel: aanpassen Postgress SQL in PostgreSQL	Akkoord, zie ook opmerking vooraf en vraag en antwoord 2.
29.		Aanbestedingsleidraad, p. 29	4.4.2.3: Staat de huidige beheerder van de servers toe dat een derde fysiek toegang krijg tot het serverpark/de servers?	Ja. Zie ook vraag en antwoord 3.
30.		Aanbestedingsleidraad, p. 32	"de inbreng van competenties die focussen op ontwikkeling van datamining uit een SQL Progress database " -> Bedoelt Aanbestedende dienst hier 'PostgreSQL database'?	Ja, zie ook opmerking vooraf en vraag en antwoord 2.
31.		Aanbestedingsleidraad, p. 32	"de inbreng van kennis van SemiPro" -> Bedoelt de Aanbestedende dienst hier SimaPro?	Ja.
32.		Aanbestedingsleidraad, p. 33	5.2.4 Hier wordt gesproken over training van 'gebruikers'. Kan Inschrijver ervanuit gaan dat hier de NMD-medewerkers worden bedoeld?	Ja. (Dus bijvoorbeeld geen Instrumenthouders of andere derden.)
33.		Bijlage Conformiteitenlijst	NR 32: Opdrachtgever wil binnen twee maanden een model-Exitplan ontvangen. De eerste maanden moeten er al veel werkzaamheden worden verricht. Gaat Opdrachtgever ermee akkoord dat deze termijn naar 6 maanden wordt gezet?	Ja, dit is een begrijpelijk en acceptabel verzoek. Akkoord dus.
34.		Bijlage Conformiteitenlijst	Nr 33: Inschrijver gaat ervanuit dat de kosten voor het uitvoeren van deze audits voor rekening van de Opdrachtgever zijn. Ziet Inschrijver dit juist?	Ja.
35.		Concept Overeenkomst	Welke betalingstermijn hanteert Opdrachtgever?	Binnen 30 dagen.